

FI Dnr 19-9265

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Kontracykliskt buffertvärde

Finansinspektionens beslut

Finansinspektionen beslutar att inte ändra Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:33) om kontracykliskt buffertvärde.

Ärendet

Finansinspektionen (FI) ska enligt 7 kap. 1 § lagen (2014:966) om kapitalbuffertar fastställa ett kontracykliskt buffertkrav och ett kontracykliskt buffertvärde varje kvartal.¹

Syftet med den kontracykliska kapitalbufferten är att stärka bankernas motståndskraft när systemriskerna ökar. Buffertkravet ska sedan kunna sänkas eller helt tas bort vid en finansiell kris eller när omständigheterna i övrigt motiverar en sänkning. Det frigör kapital som ger bankerna utrymme att i högre grad upprätthålla sin utlåning och därmed mildra en nedgång i ekonomin.

Den senaste gången FI beslutade att ändra det kontracykliska buffertvärdet var den 18 september 2018. FI beslutade då att höja det kontracykliska buffertvärdet från 2 till 2,5 procent.² Det innebär att det nya buffertvärdet på 2,5 procent tillämpas från och med 19 september 2019.

Finansinspektionens bedömning

Det fjärde kvartalet 2018 ökade hushållens och de icke-finansiella företagens samlade skulder med 7,2 procent i årstakt. Det kan jämföras med 8,1 procent då FI senast ändrade buffertvärdet och med 7,7 procent tredje kvartal 2018. Trots inbromsningen växer de totala skulderna fortsatt snabbare än nominell BNP och på ett sätt som inte är långsiktigt hållbart. Detta medförde att de totala

¹ Det kontracykliska buffertvärdet ändras i multiplar om 0,25 procentenheter. Det finns inget maximalt buffertvärde men automatisk reciprocitet gäller enbart upp till 2,5 procent.

² FI (2018), *Ändring av föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde*. Publicerad på fi.se den 18 september 2018, FI Dnr 18-11833.

skulderna steg till 162 procent av BNP under fjärde kvartalet 2018, vilket är 3,7 procentenheter högre än samma kvartal föregående år.

Att de totala skuldernas nu växer långsammare drivs främst av att hushållens skulder ökar allt långsammare. Hushållens skulder växte med 5,5 procent i årstakt under fjärde kvartalet 2018. Det är 0,4 procentenheter lägre än föregående kvartal och 1,2 procentenheter lägre än när FI senast höjde buffertvärdet. De icke-finansiella företagens totala skulder växte med 9,1 procent i årstakt under fjärde kvartalet 2018. Det är minskning från 9,6 procent i årstakt föregående kvartal och från 9,7 procent i årstakt senast FI ändrade buffertvärdet. Inbromsningen beror främst på att tillväxten i de icke-finansiella företagens marknadsfinansiering har minskat. Jämfört med föregående kvartal har marknadsfinansieringen minskat från 14,5 procent i årstakt till 12,7 procent i årstakt. Samtidigt har utlåningen från svenska monetära finansinstitut (MFI) till svenska icke-finansiella företag ökat till 6,9 procent i årstakt, jämfört med 6,7 procent föregående kvartal. Kreditgapet, beräknat enligt Baselkommitténs standardmetod, uppgick till 2,48 procent det fjärde kvartalet 2018. Det innebär att det kontracykliska buffertriktvärdet fastställs till 0,15 procent.³

Det allmänna ränteläget är fortsatt lågt och flera centralbanker har reviderat ned sina räntebanor under början av 2019. Samtidigt har svenska och europeiska riskpremierna minskat något under första kvartalet 2019. Men de är fortsatt högre jämfört med nivåerna under sommaren 2018. Sammantaget bedöms de finansiella villkoren vara fortsatt expansiva. På tillgångsmarknaderna har aktiepriser återhämtat sig efter höstens fall och bostadspriserna har i stort legat kvar på höga och liknande nivåer som noterats det senaste året. Men bostadspriserna i förhållande till hushållens disponibla inkomster har minskat, då inkomsterna har växt snabbare än bostadspriserna sedan tredje kvartalet 2018. Stabila bostadspriser är ett tecken på att tillväxttakten i utlåningen till hushåll kan komma att fortsätta dämpas framöver.

FI:s prognos visar på att hushållens skulder förväntas växa långsammare framöver och de väntas växa i nivå med historisk genomsnittlig BNP mot slutet av 2019. Att hushållens skulder successivt växer allt långsammare innebär att riskerna minskar. FI:s bedömning är att även de totala skulderna kommer att växa långsammare. FI:s prognos för de totala skulderna har reviderats ned något från föregående beslut. Detta beror främst på att FI bedömer att de icke-finansiella företagens skulder kommer att växa något långsammare framöver än tidigare. FI:s prognos visar att tillväxttakten avtar och att de totala skulderna

³ Det bör noteras att buffertriktvärdet är bäst lämpat som indikator för eventuella ökning i buffertvärdet, inte sänkningar.

i genomsnitt kommer att växa med 6,7 procent i årstakt fram till fjärde kvartalet 2019. Det är fortsatt snabbare än nominell BNP och snabbare än vad FI bedömer är långsiktigt hållbart.

Sammantaget tyder indikatorerna på att systemriskerna i det finansiella systemet är fortsatt höga och ligger kvar på ungefär samma nivåer som när FI höjde buffertvärdet till 2,5 procent. FI bedömer därför att bankerna fortsatt har en tillfredsställande motståndskraft givet tidigare beslutade förändringarna av kapitalkraven.⁴ Mot bakgrund av den samlade utvecklingen beslutar FI att inte ändra Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:33) om kontracykliskt buffertvärde.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Erik Thedéen efter föredragning av analytikern Niclas Olsén Ingefält. I den slutliga handläggningen har även analytikern Viktor Thell och chefsekonom Henrik Braconier deltagit.

FINANSINSPEKTIONEN

Erik Thedéen
Generaldirektör

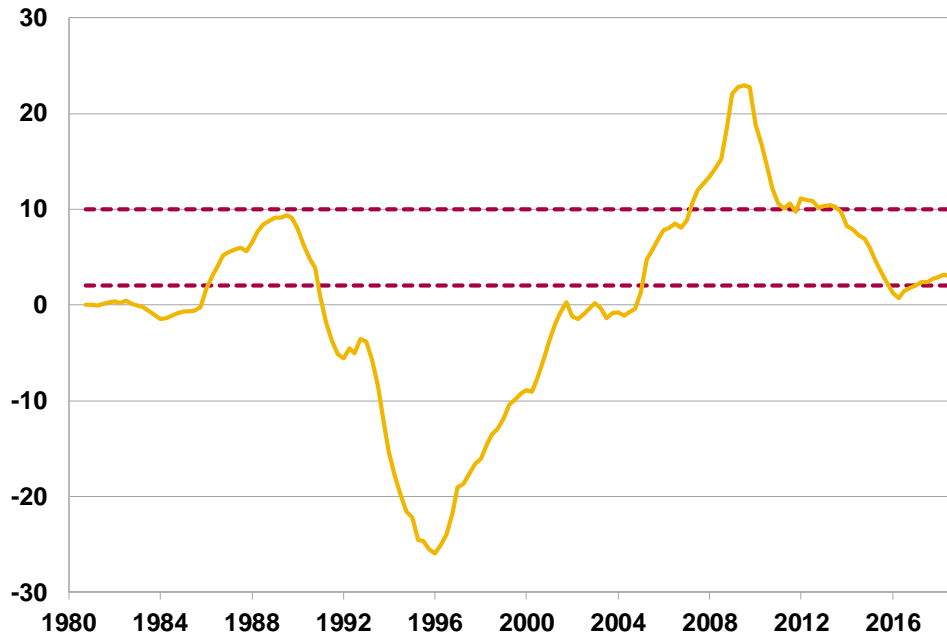
Niclas Olsén Ingefält
Analytiker

⁴ Bankernas kärnprimärkapitalsrelation minskade under det fjärde kvartalet 2018 till följd av ändrad metod för tillämpning av riskviktsgolvet för svenska bolån som tidigare tillämpades i pelare 2 genom att ersätta det med ett krav inom ramen för artikel 458 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013. Ändringen innebär att kapitalkravet från fjärde kvartalet 2018 ställs som ett krav i pelare 1. Detta orsakade att kärnprimärkapitalsrelationen minskade, men åtgärden hade en försumbar effekt på kapitalkraven i kronor. Detta är en följd av åtgärdens utformning där syftet var att behålla samma kapitalkrav i nominella termer som tidigare krav. Detta innebär att svenska banker även i fortsättningen har lika hög motståndskraft som tidigare.

Bilaga 1: Indikatorer

1 Kreditgap enligt standardmetoden

Avvikelse från trend i procentenheter

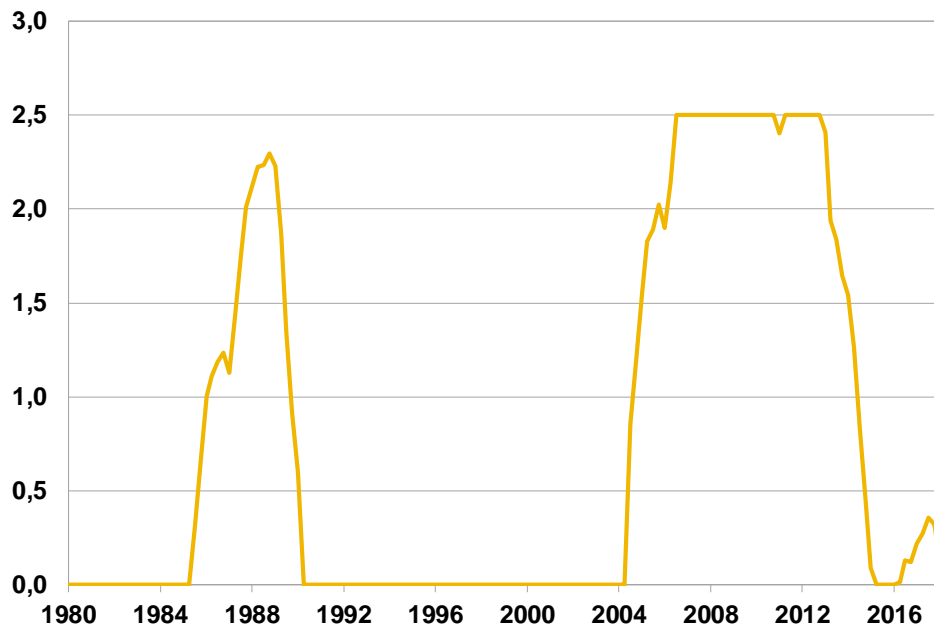

Anmärkning: De sträckande linjerna visar de tröskelvärden (2 respektive 10 procent) som enligt standardmetoden används för att omvandla kreditgapet till ett buffertriktvärde.

Källa: FI och SCB.

2 Buffertriktvärde enligt standardmetoden

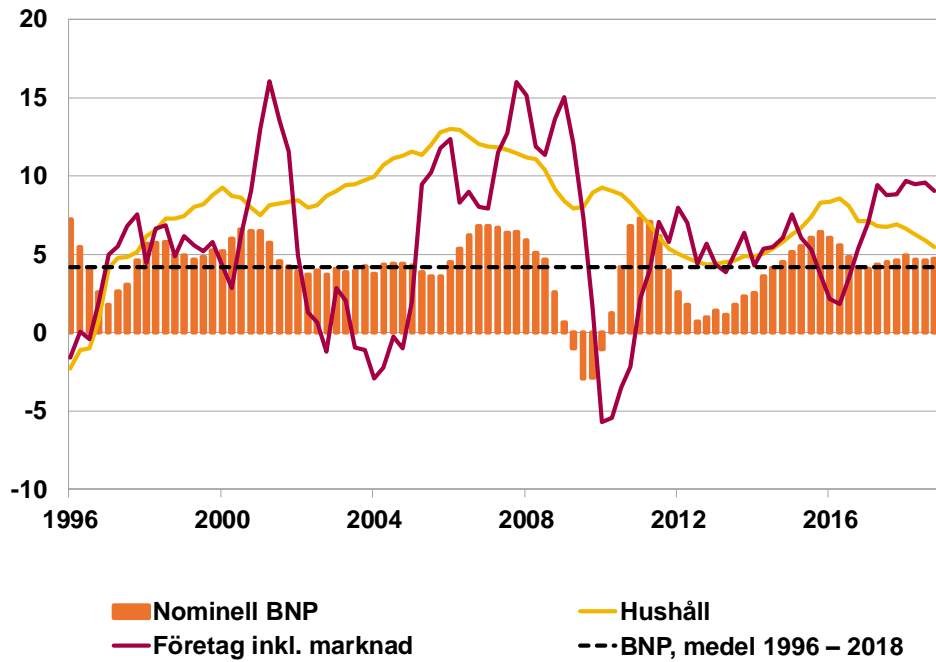
Procent

Källa: FI och SCB.

3 Total utlåning till hushåll och företag samt nominell BNP

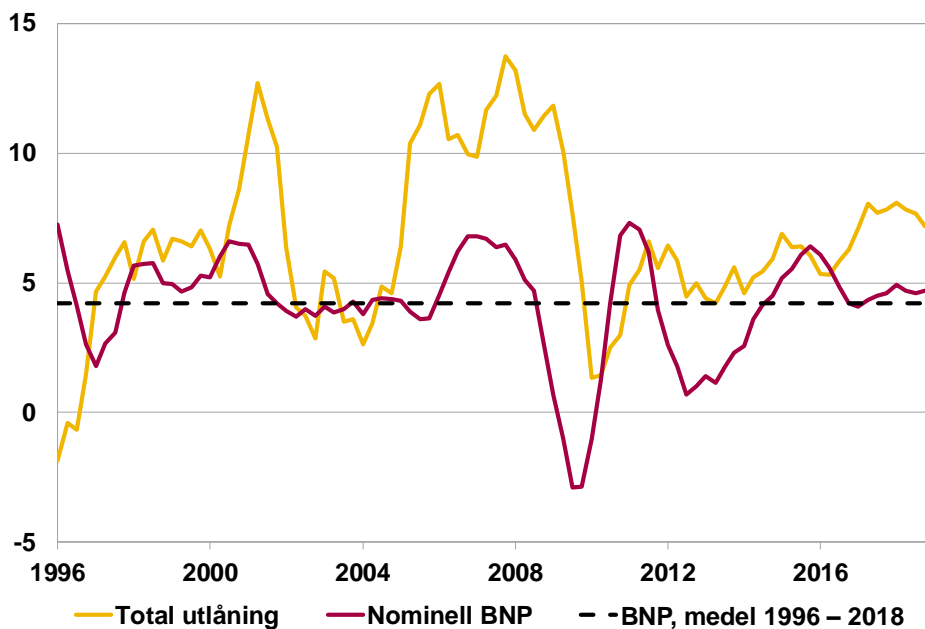
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

4 Total utlåning och nominell BNP

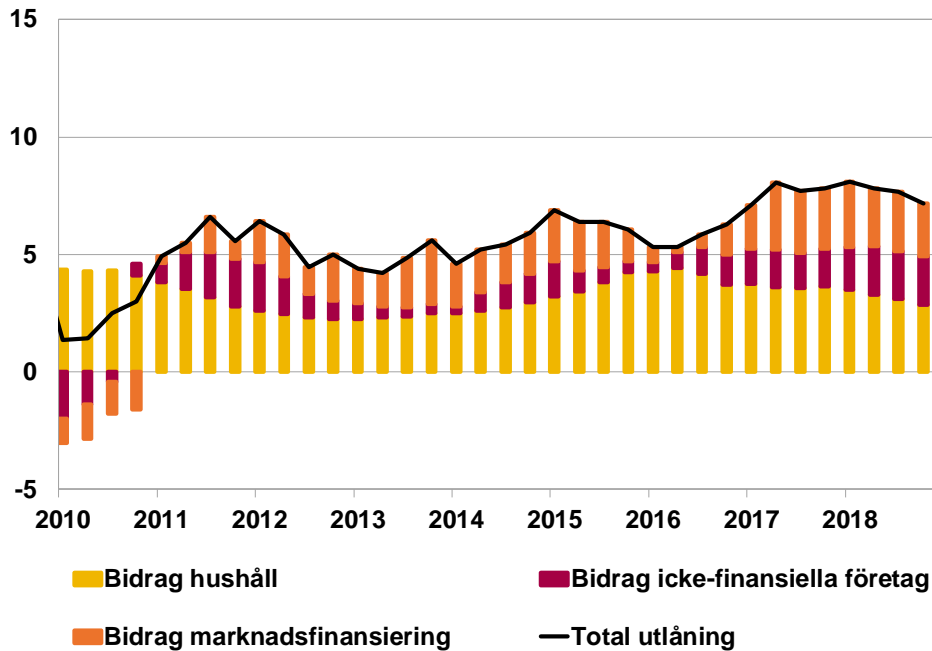
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

5 Bidrag till förändring av total utlåningstillväxt

Årlig procentuell förändring

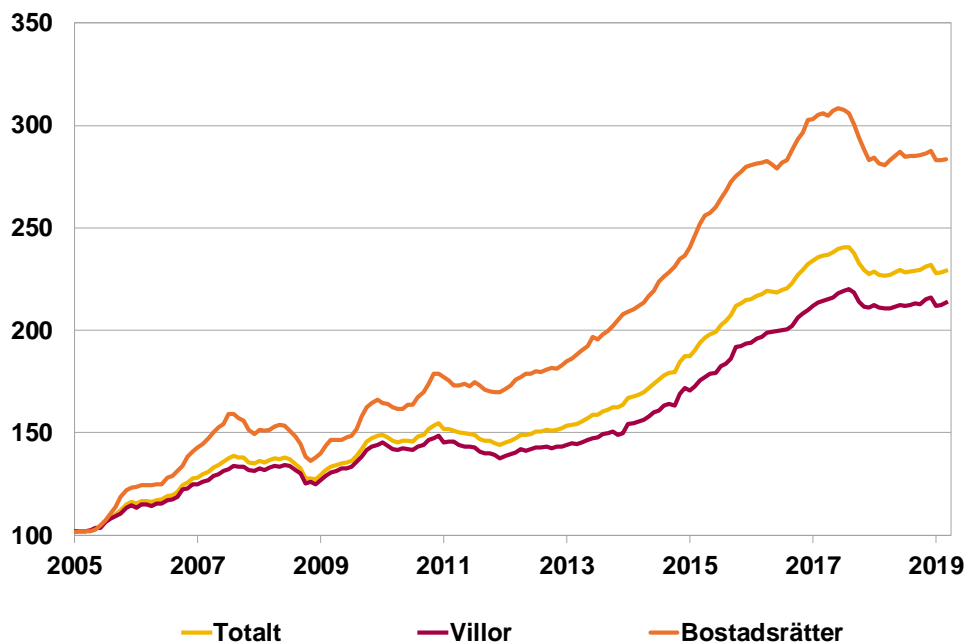

Anmärkning: Avser total utlåning till hushåll och företag samt deras bidrag till den årliga procentuella tillväxttakten. Bidrag icke-finansiella företag avser MFI:s utlåning till icke-finansiella företag.

Källor: FI och SCB.

6 Bostadspriser i Sverige

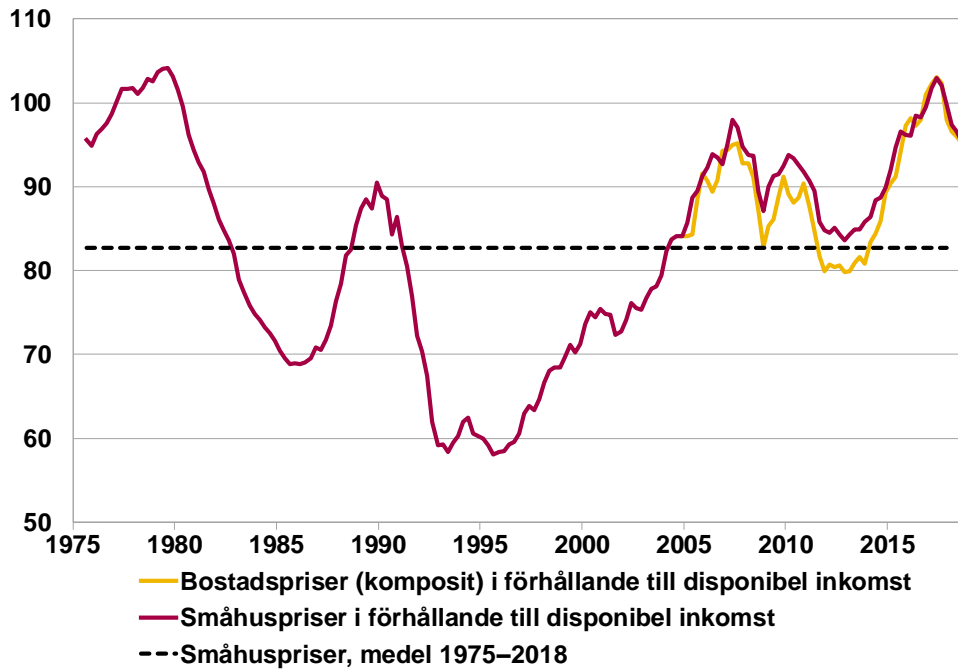
Index 100 = januari 2005

Källa: Valueguard.

7 Bostadspriser i förhållande till disponibel inkomst

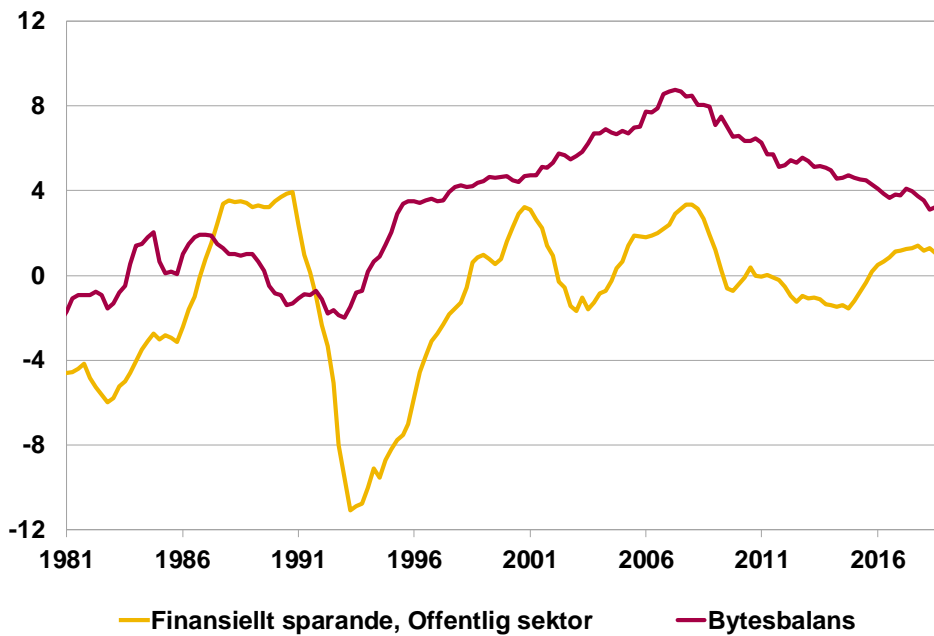
Index 100 = 1980

Källa: SCB och Valueguard.

8 Bytesbalans och offentligt finansiellt sparande

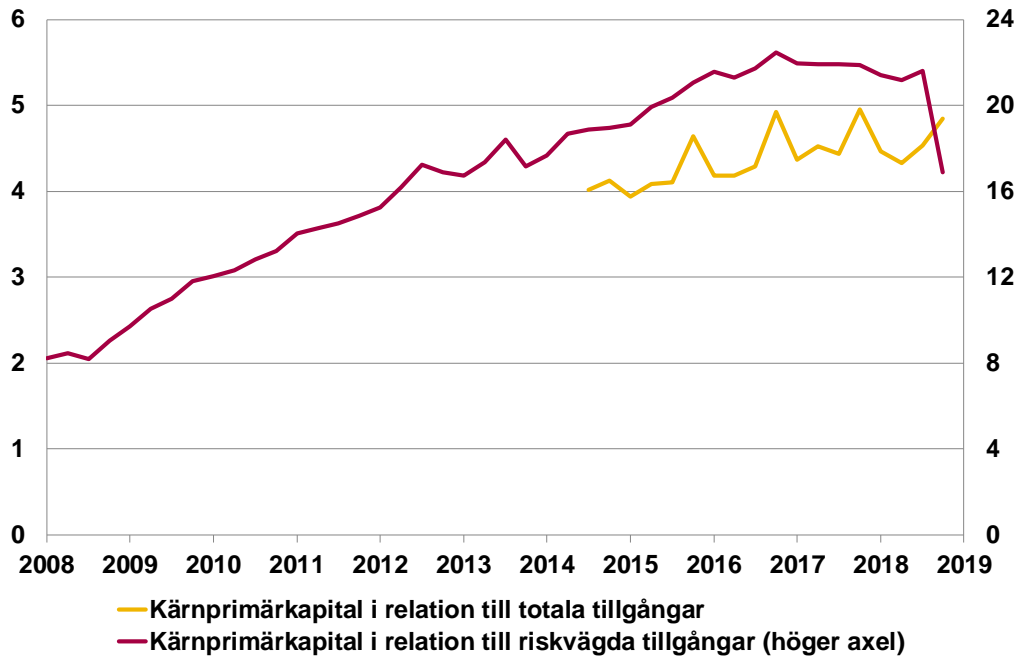
Procent av BNP

Källa: SCB.

9 Kärnprimärkapital

Procent

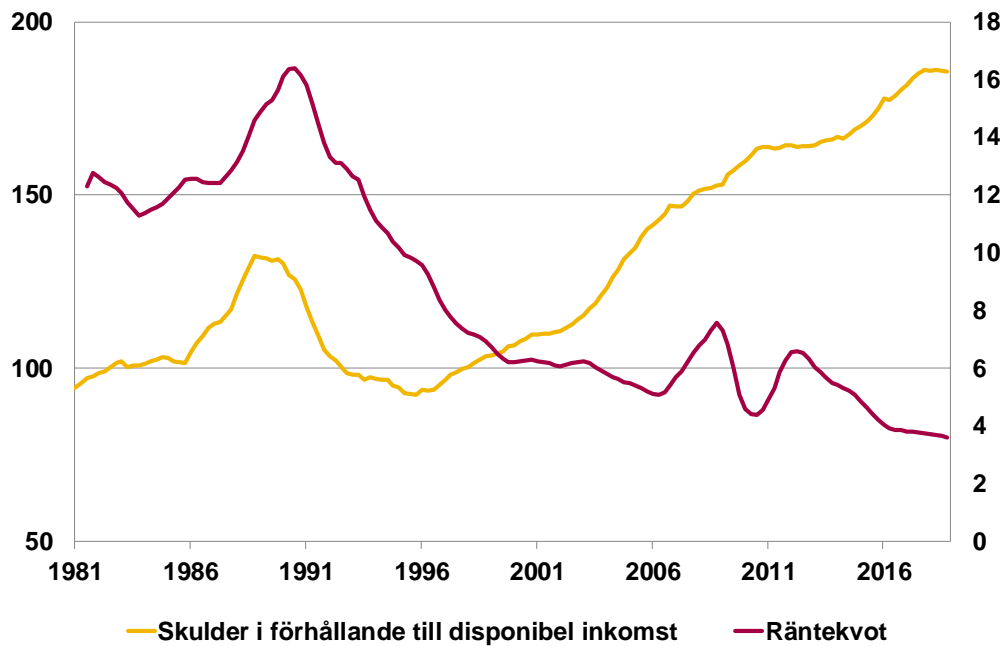

Anmärkning: Diagrammet visar ett oviktat genomsnitt för de tre svenska storbankerna. Totala tillgångar avser bankernas konsoliderade situation.

Källa: FI.

10 Hushållens skulder och räntebetalningar i relation till inkomst

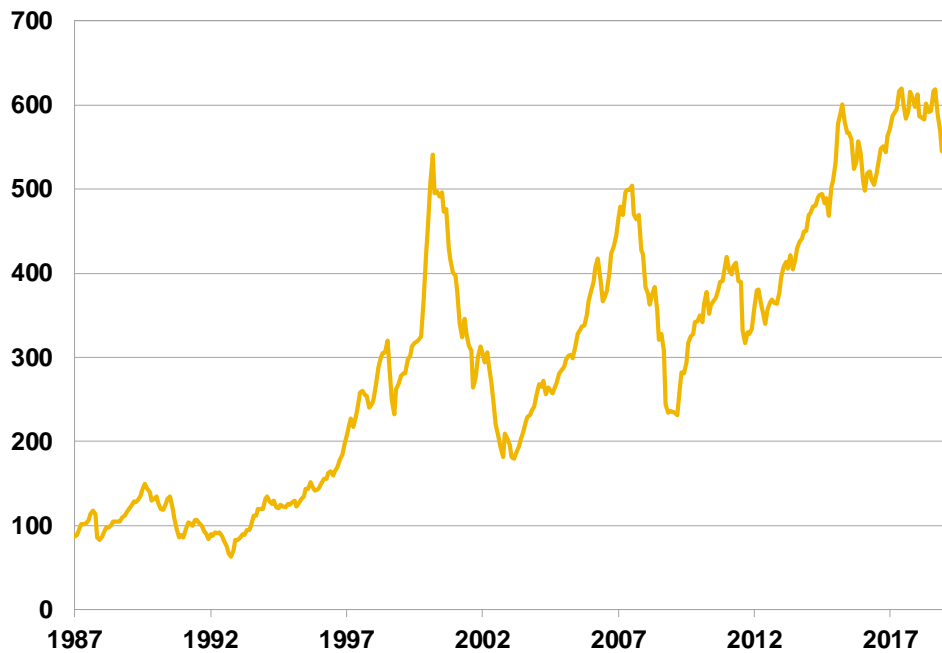
Procent av disponibel inkomst

Källa: SCB.

11 Reala aktiepriser

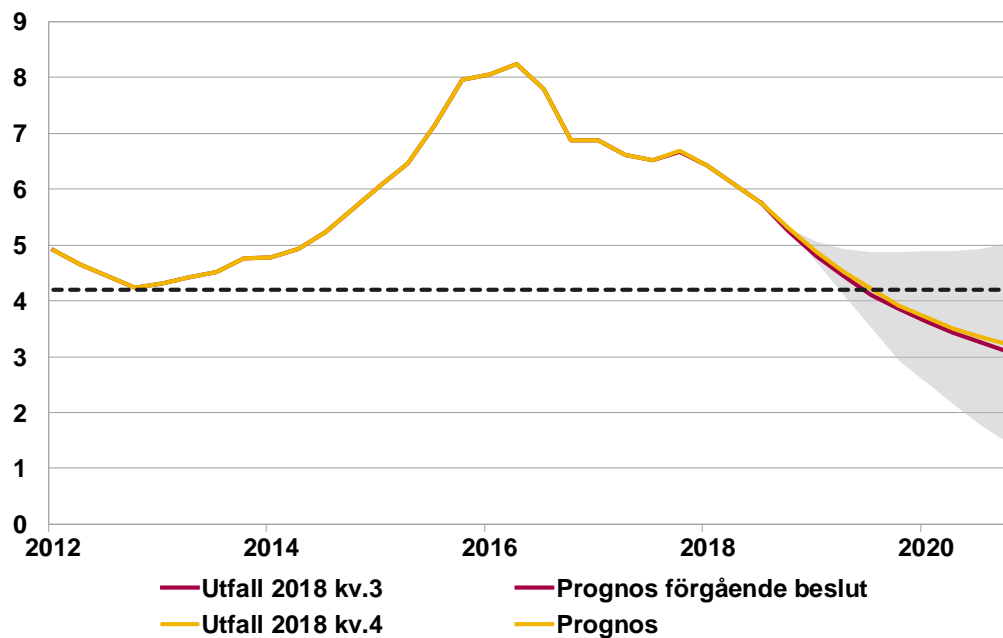
Index 100 = 1987

Källa: SCB och Thomson Reuters Datastream.

12 Prognos för utlåning till hushåll

Årlig procentuell förändring

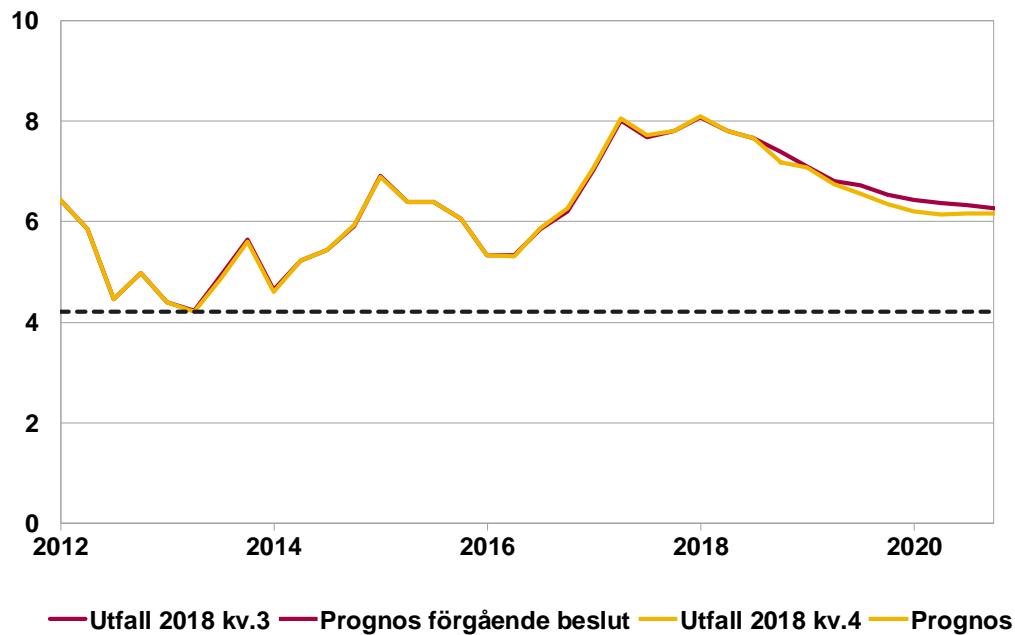

Anmärkning: Den svarta streckade linjen markerar genomsnittliga tillväxten i nominell BNP.

Källa: FI och SCB.

13 Prognos för total utlåning

Årlig procentuell förändring

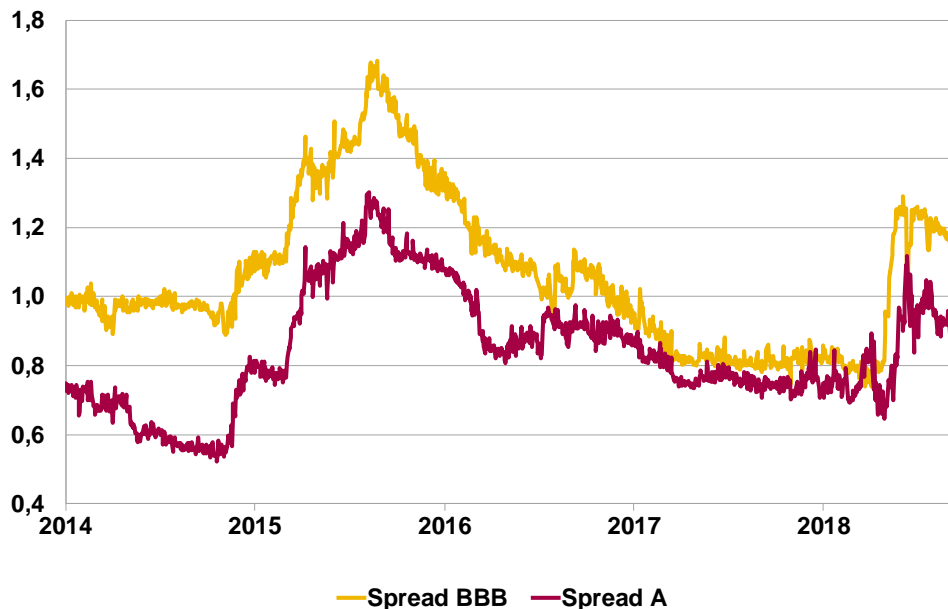

Anmärkning: Den svarta streckade linjen markerar genomsnittliga tillväxten i nominell BNP.

Källa: FI och SCB.

14 Svenska riskpremier

Procentenheter

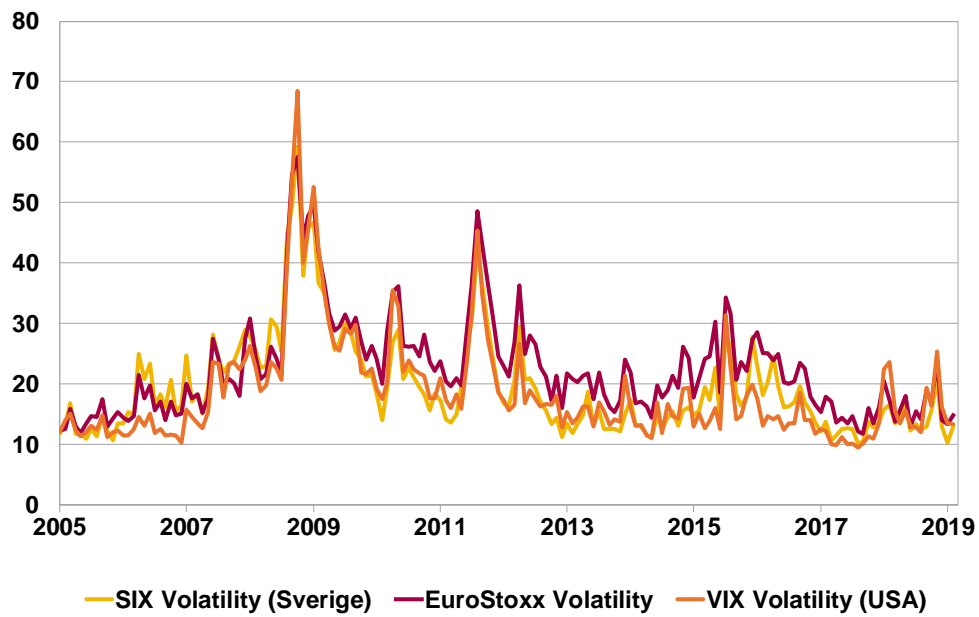

Anmärkning: Ränteskillnader för företagsobligationer med olika kreditbetyg i Sverige. Skillnaden beräknas mellan avkastningen för ett index av svenska företagsobligationer (Thomson Reuters Sweden corporate benchmark) med löptid på fem år och en svensk swapränta.

Källa: Thomson Reuters Datastream.

15 Volatilitetsindex

Standardavvikelse

Anmärkning: Implicit volatilitet beräknad från indexoptionspriser. SIX Volatility (Sverige) sista publicering var september 2018. För de tre sista månaderna under 2018 används istället ett medelvärde av OS30C implicita volatilitet beräknat för calls och puts.

Källa: Thomson Reuters Datastream.